

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

УДК: 65.012.45:336.717.6:338.24

НОВІ ПІДХОДИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ПРОЦЕСАМИ

Л.О.МАРМУЛЬ – д.е.н., професор,

І.О.СОЛОВІЙОВ – к.е.н., доцент, Херсонський ДАУ

У сучасних умовах господарювання ефективність роботи підприємств значною мірою залежить від інформаційного забезпечення. В даний час за кордоном багато транснаціональних корпорацій, торгових і посередницьких компаній, агропромислових та будівельних фірм працюють над створенням принципово нових систем по збору і організації інформації.

Суть нових підходів до інформаційного забезпечення управління виробництвом полягає в тому, що традиційні методи обчислення собівартості замінюються обчисленням собівартості за загальним обсягом виконаної господарської діяльності як для аграрного та промислового виробництва, так і для сфер послуг та некомерційних організацій (наприклад університетів). Обчислення собівартості за обсягом господарської діяльності являє собою одночасно нову концепцію підприємницької діяльності і нову методику обліку та управління витратами усього виробничого процесу. Як відомо, саме загальні витрати впливають на конкурентноздатність і рентабельність підприємства.

Перевага нової методики обчислення собівартості полягає в тому, що вона враховує не тільки витрати для конкретної операції, але також і витрати, пов'язані з простоем устаткування, несвоєчасним відвантаженням готового товару та інші. Ці витрати складають вартість невиконаних операцій, що часто перевищує вартість здійснених операцій. Нова методика фіксує їх і дозволяє більш ефективно контролювати результати господарської діяльності, а також визначати необхідність здійснення кожної операції, місця і способу її реалізації. Ця методика передбачає також проведення функціонально-вартісного аналізу і впровадження систем управління якістю

Для ефективного управління діяльністю будь-якого підприємства, крім традиційних видів інформації, яка поступає з внутрішнього та зовнішнього середовища, необхідні ще принаймні чотири види інформаційних інструментів: базова фінансова інформація, ключові знання (компетентність), інформація про продуктивність і про розподіл ресурсів (рис. 1).

До базової фінансової інформації відносять прогноз потоку готівки, показники ліквідності і ряд стандартних показників, наприклад, співвідношення між дебіторською заборгованістю, простроченою більше шести місяців і сумою загальної дебіторської заборгованості та інші. Якщо ці показники відповідають нормативним, то ніякої загрози підприємству не існує. Якщо не відповідають - значить існують проблеми, які необхідно виявити й усунути.

Друга добірка інструментів, що дозволяє провести діагностичне обстеження компанії, стосується продуктивності ресурсів. При цьому традиційної інформації про продуктивність праці робітників недостатньо для оцінки продуктивності виробництва в цілому. Необхідні дані по сукупній продуктивності факторів виробництва. Для цього використовується так званий порівняльний аналіз продуктивності, що полягає в порівнянні показників продуктивності даного підприємства з найвищими показниками по галузі. Порівняльний аналіз продуктивності базується на уявленні про спроможність організації досягти рівня найбільш ефективного працюючих підприємств галузі і стати в повній мірі конкурентноздатною. Цей аналіз припускає, що досягнення показників, що відповідають показникам лідера є передумовою для досягнення конкурентноздатності. Економічний аналіз доданої вартості і порівняльний аналіз продуктивності в цілому забезпечують той діагностичний інструментарій, що дозволяє вимірювати і контролювати сукупну продуктивність факторів виробництва.

Третя добірка інструментів стосується здатності лідера досягти рівня недосяжного для більшості, що ґрунтується на компетенції її менеджерів. Після цього для компанії важливо «виміряти» цю компетенцію і керувати нею.

На першому етапі компанія ретельно вивчає власну і конкурентів продуктивність. Особлива увага приділяється несподіваним успіхам і раптовим спадам в областях, де ніяких змін бути не повинно. Успіх показує, що зараз цінує ринок і за що він готовий платити. Він також показує у якій області компанія може одержати вирішальну перевагу. Відсутність успіху повинна розглядатися як перший сигнал або змін, що починаються на ринку або послаблення конкурентноздатності компанії.

Рисунок 1. Інформаційне забезпечення управління виробничими процесами

Для кожної організації, не тільки комерційної, необхідна виняткова компетенція менеджера в інноваційній діяльності, методика її документування й оцінки результатів цієї діяльності. Тут головний показник – результати ретельного аналізу всіх інновацій у конкретній галузі за визначений проміжок часу.

Далі управління вимагає діагностичних інструментів щодо розподілу обмежених ресурсів - капіталу і праці, які реалізують на практиці всю інформацію про бізнес і визначають якість роботи підприємства. Для компанії має велике значення система регулярного асигнування капіталовкладень. Ефективність капіталовкладень вимірюється за наступними критеріями: прибуток на інвестований капітал, період окупності, потік готівки і приведена вартість витрат на реалізацію проекту. Компанія повинна розглядати всі ці критерії для розуміння цілей асигнування. При цьому важливо розглянути декілька альтернативних пропозицій про виділення капіталовкладень і вибрати з них ті, які гарантують оптимальне використання можливостей фірми і мінімальний ризик.

Капітал – це тільки один з основних ресурсів організації і він відноситься до категорії обмежених. Але до найбільш обмежених і дорогих ресурсів організації відносяться працюючі в ній люди. У діяльності по створенню матеріальних благ менеджерам необхідно підходити до використання людських ресурсів найбільш відповідально.

Названі чотири види інформації показують тільки поточне положення компанії і визначають тактику її розвитку. Що ж стосується стратегії, то тут необхідна систематизована інформація про зовнішнє середовище. Стратегія повинна базуватися на інформації про ринки, споживачів і «неспоживачів», про технологію у своїй галузі й інших галузях, про світові фінансові ресурси і про зміну світовій економіці. Всередині організації існують тільки витратні ділянки, а єдина прибуткова ділянка – це споживач, який і дає головну оцінку діяльності організації.

Неможливо одержати абсолютно всю інформацію про зовнішнє середовище. Але, на жаль, навіть при наявності доступу до неї більшість компаній зневажають нею. Наприклад, рідко аналізується і враховуються зміни в трудовому законодавстві, політична та соціально-економічна ситуація у країні, відомості про зональні тарифи і податки. Все це призводить до неефективної діяльності а іноді і до комерційного провалу.

Причиною серйозних невдач у бізнесі служить розповсюджене уявлення про те, що ці умови (податки, соціальне законодавство, ринкові переваги, канали розподілу, права на інтелектуальну влас-

ність та ін.) повинні бути такими, якими ми їх собі уявляємо, чи навіть такими, якими ми хотіли б їх бачити.

Адекватна інформаційна система повинна забезпечити надходження інформації, яка змусить керівників не тільки засумніватися в правомірності подібного уявлення, але й ужити заходів для створення умов, сприятливих її правильному розумінню і використанню.

УДК : 339.137.2

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНІ

**М.М.ДІДИК – д.ф.н., професор,
Л.О.МАРМУЛЬ – д.е.н., професор,
М.А.НЕГРОВ,
С.І.ПЛАЧКОВ – аспіранти, Херсонський ДАУ**

Важливою умовою розвитку ринкових відносин на сучасному етапі є оздоровлення та активізація інвестиційної діяльності в Україні та в її регіонах. Це вимагає вдосконалення, а в багатьох випадках — кардинальної, перебудови управління інвестиційною діяльністю на, всіх територіальних рівнях. На нашу думку, існує необхідність у перегляді та уточненні напрямків та принципів управління інвестиційною діяльністю в регіонах. Під принципами управління в даному випадку слід вважати правила, основні положення та пропозиції що впливають із пізнання об'єктивних законів розподілу суспільної праці та відображають найбільш стійкі зв'язки між об'єктами суб'єктами управління.

Цикл інвестиційної діяльності на регіональному рівні складається з процесів формування регіональних фінансових потоків і капітальних вкладень, їх концентрації у інвесторів, обґрунтування напрямів використання, процесу освоєння інвестицій, повернення інвесторам вкладених ними коштів і одержання прибутку або інших видів доходів, а також із стабілізації соціально-економічної ситуації регіоні та соціальних наслідків залучення і використання інвестиції. Він починається з пошуку джерел інвестиційних ресурсів, потенціальних інвесторів, розробки плану роботи з ними, а закінчується введенням у дію певних об'єктів і організацією моніторингу їх економічної та соціальної ефективності. Тому його можна розглядати як циклічну систему, яка знаходить своє відображення у постійному відтворенні фінансових потоків даного напрямку на регіональному рівні. Структуру цієї системи утворюють головні укрупнені про-